

Ordförandeutlåtande angående ärendet om Nyboda

Tyresös centrala delar har de senaste åren fått ett rejält lyft – omdaningen av hela Nybodaområdet är en viktig del i detta. Det är en satsning på såväl skolan som kultur, idrott, fritidsverksamhet och föreningslivet i kommunen. Satsningen på Nybodaområdet är också en viktig nyckel till den fortsatta centrumutvecklingen. Det är en av Tyresös absolut största och viktigaste utmaningar någonsin.

Alliansens vision om att utveckla Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen kräver en genomgripande förnyelse av centrala Tyresö. Den kräver också bra verksamhetslokaler och bra anläggningar för kultur och idrott. Diskussionen om förnyelsen och utvecklingen av Tyresös centrala delar har förts i många år och det har tagits ett antal olika beslut för att förverkliga detta genom åren. Besluten kring att förnya hela Nybodaområdet hör dit. Att diskutera Nyboda skola utan att sätta in den i detta sammanhang är inte möjligt.

I de diskussioner som förts sedan det strategiskt riktiga beslutet om att bygga om hela Nybodaområdet togs har det figurerat en rad felaktigheter. Det är tråkigt. Det är ett svaghetstecken för det politiska samtalet i Tyresö. I bästa fall beror det på att olika personer missförstått eller är okunniga om fakta. I värsta fall beror det på att politiker i kommunfullmäktige medvetet väljer att sprida felaktigheter och helt enkelt ljuga för Tyresöborna. Ett tydligt exempel är raljanta påståenden som att 3 miljoner blev 300 miljoner enbart för skolhuset - vilket alla här vet är helt fel!

Hur såg det ut tidigare?

Det kan inte vara okänt vare sig för fullmäktiges ledamöter eller för Tyresöborna att de två skolor som tidigare fanns i centrumområdet – Nyboda och Forellen – har en trist historia av ständiga kriser, elevtapp, dålig ekonomi och en ledarskapskarusell som inte gynnat målet att ge våra elever en bra utbildning. Verkligheten då var slitna lokaler, dåliga resultat och en skolekonomi som befann sig i fritt fall. Det var något som var väl känt i både Barn- och Utbildningsnämnden, i Kommunstyrelsen och i Kommunfullmäktige.

Under de år som föregick beslutet om att skapa en helt ny skola på Nyboda och avveckla de gamla skolorna debatterades detta intensivt vid en rad tillfällen. Det har skrivits interpellationer som motioner kring den mycket bekymmersamma situationen, den dåliga utvecklingen och den usla ekonomin på dåvarande Nyboda och Forellen. Det ställdes krav från oppositionen om att den politiska majoriteten i kommunen ”inte längre fick negligera” frågan om Nyboda och Forellen – att krafttag

Tyresö kommun

Kommunstyrelsen

Tyresö kommun • 135 81 Tyresö

Tel 08-5782 91 00

kommun@tyreso.se • www.tyreso.se

tyresö kommun

måste tas och stora satsningar göras. Det fördes diskussioner i den politiska majoriteten om att det var läge att flera år innan beslutet faktiskt togs – ta ett större strategiskt beslut att lägga ner Forellen och bygga ny skola på Nyboda.

Det är också rimligt att vara ärlig i kapacitetsfrågan. De två skolor som fanns tidigare – Nyboda och Forellen – hade tillsammans en elevkapacitet på 1 150 elever. Långt mycket större kapacitet än idag alltså.

Det här är den korrekta bakgrunden. I diskussionen är det väsentligt att ha detta med sig – att låtsas som att satsningen på Nyboda gjorts i någon form av vakuum visar på stor okunnighet och en trist historielöshet. För min egen del har jag inga problem att konstatera att jag gärna sett att vi samlat oss till ett stort och strategiskt riktigt beslut redan 2007 istället för 2009. Det hade varit ännu bättre. Ett tidigare beslut om strategisk inriktning hade även inneburit att den mindre investering som gjordes i ventilation på den gamla skolan inte hade behövts. I samband med att den stora om- och tillbyggnaden gjordes förfors den i stora delar då den inte var avskriven och inte helt kunde tas tillvara. Det var beklagligt. Tyvärr är det generellt sett omöjligt att undvika att sådant inträffar i en stor och komplex organisation som en kommun, vilket alla med insyn i hur kommunala processer fungerar är medvetna om.

Nyboda och Centrumutvecklingen

Ovan har bakgrunden när det gäller läget för Nyboda och Forellen beskrivits. Det är en av de delar man inte kan bortse från om man vill ha en klar bild av varför Tyresö Kommun fattat de beslut som fattats och gjort den stora och framgångsrika satsningen på hela Nybodaområdet. Det andra faktum som inte kan utelämnas om man vill föra en seriös och sansad diskussion om Nyboda är centrumutvecklingen.

Alliansen har gått till val på att i grunden förändra och utveckla det vi idag känner som Tyresö Centrum med kringliggande ytor. Vi har en vision för kommunen där en förtätning av centrum är en bärande del. Där den gamla 60-tals förorten förvandlas till en modern, mänsklig, tät och grön stadskärna med höga kvaliteter.

I mars 2007 antogs ett centrumutvecklingsprogram i Kommunfullmäktige det är en grund i det stora utvecklingsarbetet. Programmet innehåller omfattande bebyggelse över det som idag är parkeringar och också områden som fyller en rad andra funktioner. Förutom nya bostäder finns det nya kommersiella lokaler med i planeringen. Möjligheter till rekreation i form av den stadspark som kommer att färdigställas 2014 ingår även. Med tiden har programmet utvecklats och till exempel råder i dag ganska bred enighet om att t.ex. skapa någon sorts kulturhus vid Bollmora Torg. Det område som till största delen utgörs av Forellskolan kommer sånär som på biografen att bebyggas med bostäder. Markområdet är själva kärnan i centrumutvecklingen. För att kunna förverkliga hela centrumutvecklingen måste Forellskolan tas bort. Mot den bakgrunden var det därför nödvändigt att ersätta de två tidigare skolorna med en ny skola - Nyboda.

Genom kommunens beslut att satsa på Nyboda och avveckla Forellen skapas möjligheter till många hundra nya bostäder. Bostäder som väl behövs i Tyresö. Dessutom kan marken som Forellen idag ligger på enligt dagens ganska försiktiga beräkningar från Samhällsbyggnadsförvaltningen ge stora exploateringsintäkter till kommunen – summan som kan tas in vid försäljning och exploatering av Forellen motsvarar 90-95 % av den summa som investeringen i själva Nyboda Skola kostade (ej idrottshall och fritidsgård).

Det går inte att föra en seriös diskussion om Nyboda Skola och omdaning av Nybodaområdet utan att ta hänsyn till dess betydelse för centrumutvecklingen. Alla mynt har två sidor, så också detta.

Processen och alternativen

För att på ett rimligt sätt värdera satsningen på Nybodaområdet och Nyboda Skola kan det inte ses som en enskildhet. Ett projekt frikopplat från annat som sker i kommunen. Det är en helhet. I en helhetsbedömning är det rimligt att fundera över alternativen – anser man att de beslut som fattats är felaktiga är det rimligt att ha alternativ. Majoriteten har valt att satsa på Nyboda och avveckla Forellen för att på så sätt skapa bästa möjliga utvecklingsförutsättningar för Tyresö.

Det finns ett antal andra scenarion som hade kunnat väljas istället. Det finns vad vi kan kalla ett noll-alternativ, att låta båda skolorna stå kvar oförändrade. Det finns ett omvänt alternativ vilket hade inneburit en större satsning på Forellen och den tillhörande Bollmorahallen och en avveckling av Nyboda. Det finns också möjligen ett alternativ som skulle innebära avveckling av både Nyboda och Forellen och bygget av helt ny skola på annan plats, det hade också medfört att satsningen på idrottshall flyttats. Från majoritetens sida framstod inget av dessa som tilltalande alternativ. Det skulle inte vara billigare i längden. Det skulle inte ge det lyft för skola och idrottsliv som vi eftersträfvade. Alternativen skulle i vart fall delvis slå undan stora delar av den centrumutveckling vi vill se.

Noll-alternativet där båda skolorna behållits torde vara uteslutet för alla som vill ta någon form av ansvar för Tyresö. De gamla skolornas totala elevkapacitet är betydligt större än den nya skolan. Båda skolorna var i kraftigt behov av upprustning, helrenovering, för att bli acceptabla som arbetsmiljö för elever och lärare. Noll-alternativet skulle effektivt sätta stopp för hundratals nya bostäder och annan service och beröva kommunen stora exploateringsintäkter.

Det omvända alternativet att satsa på Forellen och avveckla Nyboda hade kanske kunnat vara intressant då förutsättningarna inte skiljde så mycket mellan skolorna. Båda var i ett dåligt skick och även en om- och utbyggnad av Forellen hade krävt stora investeringar. I det här alternativet hade Nyboda kunnat rivas och ersättas av bostäder. Värdet och attraktiviteten av dessa skulle dock vara lägre än värdet av

bostäder där Forellen står då det är längre från centrum. En satsning på Forellen hade lett till att centrumutvecklingen hämmats och hade inte stämt med visionen för det nya Tyresö. Det går inte att komma från att Forellskolan ligger på den mest attraktiva markbiten i Tyresö.

Det helt nya alternativet där båda de gamla skolorna tas bort och ersätts med en helt från grunden nybyggd på en annan plats, hade öppnat för både den tänkta Centrumutvecklingen och för bostäder på Nyboda. Däremot är det oklart var man skulle placera en skola utan att på andra sätt försvåra centrumutvecklingen. Kostanden för ett sådant alternativ skulle med stor säkerhet överstiga den för om- och tillbyggnad av Nyboda. I det här alternativet hade det även uppstått problem med idrottshallsfrågan och den nya fritidsgården.

Alliansen gjorde sitt val. Vi satte vår vision för Tyresö Centrum främst. Det är av avgörande betydelse för Tyresös framtid. Med det resonemanget som bakgrund bedömdes att det vore ekonomiskt oförsvarbart att göra stora utredningar kring alternativen för skolornas framtid. Förgävesprojektering och utredning var inte rimligt. Det fanns i grunden bara en lösning som öppnar alla de möjligheter som vi i Alliansen vill se och som är rätt och riktigt för Tyresö. Det alternativ vi valde.

Det gjordes däremot en grundlig utredning kring de alternativen när det gäller evenemangs- och idrottshall vilket ledde till slutsatsen att samlokalisering med skolan var det bästa alternativet.

Den process som ledde fram till de avgörande besluten i Barn- och Utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige har kritiserats. Här finns visst fog för kritiken. Visserligen har Barn- och Utbildningsnämnden hösten 2009 behandlat ett genomarbetat ärende där de i bred enighet fattade beslut om utformningen av den nya skolan. Detta beslut har sedan lett till beslut i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige om att genomföra en investering.

Problemet ligger delvis i att förarbetet till beslutet gjordes i den så kallade ”Strategigruppen” som den politiska majoriteten då hade. Att den fanns och agerade var ingen hemlighet – när det sprids påståenden om hemliga klubbar och hemliga möten sprider man medvetet helt felaktiga uppgifter. Gruppen var ingen hemlighet och ingen kommunpolitiker kan ha undgått att känna till den då det hänvisades till den i en rad ärenden. Även företrädare för Socialdemokraterna deltog vid olika tillfällen i möten med Strategigruppen – bland annat i diskussioner om kommunens långsiktiga lokalförsörjningsbehov. Från den här gruppens möten finns minnesanteckningar och utredningsmaterial som ligger till grund för senare beslut i BUN, KS och KF. Självfallet hade det dock kunnat göras grundligare och i andra forum. Den slutsatsen drog jag och Alliansen för flera år sedan och har därför avskaffat gruppen 2010.

Nytt arbetssätt sedan flera år tillbaka

Sedan jag tog över som kommunstyrelsens ordförande har Alliansen tagit flera breda initiativ för att förändra kommunens arbetssätt. Målet är att Tyresö ska styras och ledas på ett professionellt sätt i alla led. Efter valet 2010 i starten av den innevarande mandatperioden omorganiserade vi den politiska organisationen och vår förvaltningsorganisation. Den Strategigrupp som funnits utvecklades. Ett Miljö- och Samhällsbyggnadsutskott inrättades liksom en sammanhållen Samhällsbyggnadsförvaltning. Detta för att ha ett starkt grepp om kommunens strategiska utveckling som till exempel Centrumutvecklingen. Arbete har fortsatt under ledning av Kommundirektören och vi har sedan 2011 en ny styrprocess, en modell som är levande och utvecklas. Styrprocessen ställer krav på att vi förändrar och skärper våra rutiner på en rad områden. En förbättrad investeringsprocess är en del. Investeringsprocessen har redan förändrats i delar sedan 2010 och under våren 2013 kommer ett ärende att tas upp för beslut där en ny och tydlig modell för investeringar kodifieras och fastställs. På liknande sätt har en resursfördelningsmodell fastställts och arbete pågår med att implementera stora förändringar i den praktiska ekonomistyrningen vilket leder till bättre kvalitet i allt vi gör. Detta är stora steg framåt för Tyresö – något jag är glad för att ha varit med genomfört. Till del blir den kritik som nu lyfts då väldigt obsolet då kommunen redan i grunden ändrat sitt arbetssätt.

Dagsläget

Idag har vi en nya och fin skola på plats. Där bedrivs bra verksamhet som vi kan vara stolta över. Vi ser att skolan fått ett högre söktryck än väntat i det skolval som nyligen genomförts. Skolan har en elevkapacitet som är anpassad för dagens elevantal i centrumområdena och som är anpassad till den utvecklingen enligt kommunens befolkningsprognoser. Centrumutvecklingen innebär att det under kommande 10 år kommer att byggas runt 2000 bostäder i centrala Tyresö. Sedan beslutet om skolsatsningen togs har nya lägenheter färdigställts på Kattfoten och på Siklöjevägen. 2013 tillkommer nya färdiga lägenheter på Siklöjevägen. 2014 har vi 150 nya lägenheter färdiga i höghuset Tyresö View och Tyresö Park. Det är inom kort byggstart för över 200 lägenheter i kv. Järnet och 200 bostäder på gamla UR-tomten. Till årsskiftet bör det vara byggstart för projekt Hasselbacken med totalt över 200 lägenheter. Vi har byggt en skola för dagens och morgondagens Tyresö. Det är rätt och riktigt för Tyresö.

Fredrik Saweståhl
Kommunstyrelsens ordförande